

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

אבות א ♦ ה אלול תשעט

ערב שב"ק פרשת שופטים

דברי אלוקים חיים כ"ק מרן רבינו זי"ע

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוקיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק, לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שוחד כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים, צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך.

המפרשים דקדקו ליתן טעם למה אמר הכתוב בלשון יחיד שופטים ושופטים תתן לך וגו' ואח"כ אמר לשון רבים ושפטו את העם משפט צדק.

ובאור החיים הק' כתב לפרש מש"כ "תתן לך" שהכוונה "עליך" דהיינו לומר שהממנים את השופט והשוטר לא יאמרו בדעתן שלא תשלוט עליהם מקל מרדותו של השופט והשוטר מכיון שהם הממנים אותם, אלא אמר הכתוב שהם בעצמם ימנעו לשפוט ולרדות אותם ולכן מש"כ "לך" הכוונה "עליך" על הממנים עצמם ג"כ שיהיה השופט והשוטר ממונה ע"כ.

ונראה לומר בדרך רמז ומוסר שהכתוב בא לומר שהשופטים והשוטרים ימנו על עצמם שהם ישפטו מקודם את עצמם ואח"כ יוכלו לשפוט את העם, שאם לא כן יגידו להם העם קשוט עצמיך תחילה ואח"כ קשוט את אחרים, שאם השופט והשוטר לא ישמור לעשות הדברים שאומר ופוסק לאחרים אז לא יוכל לשפוט ולהיות שוטר לאחרים, אבל אם הוא ישפוט את עצמו השופט והשוטר, אז יהיה ושפטו את העם משפט צדק, כלומר שיקבלו את דבריהם ויאמר שהצדק אתו, ויעשו עם ישראל דבר השופטים והשוטרים.

וגם זה בא לומר שאם השופט והשוטר רוצה שישמעו אליהם את דבר השם שבפיהם, העצה הכי טובה הוא שיקיים את מה שאומר לאחרים, גם לעצמו, אז יקיימו גם אחרים את דבריהם וזה באמת נאמר על איש ישראל, אף יחיד שרוצה להשפיע לאחרים ולזכות את העיר כולה אז יקיים מה שכתוב בספר תהילים שאמר דוד המלך "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך", שבכל יום ויום השכים דוד ואמר אלך לדוכתא פלוני ופלוני, אבל רגליו היו מוליכות אותו לבית המדרש, דהיינו שדוד המלך רצה לזכות את עם ישראל בתורה ויר"ש ולכן חשב שילך אצלם וישפיע להם, ואח"כ רגליו הוליכוהו לבית המדרש, דהיינו שהוא בעצמו ישב בבית המדרש ועסק בתורה וביר"ש וזה השפיע לכל העולם תורה ויראת שמים.

ומובן שאין זה אומר שאין צריכין גם לילך ולהשפיע לאחרים אבל הכוונה בזה לומר שהעיקר הוא שהמשפיע יישב באוהלו של תורה ויר"ש אז אף שילך לפעמים להשפיע בפועל לאחרים יהיה לו בניקל יותר ולא יצטרך לילך בכל יום ויום, כי האור שלו ישפיע לאחרים גם במקומם וכמו שמסופר להרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זצוק"ל, אשר עשה פ"ד אלפים בעלי תשובה והצדיקים אמרו שאף שהרה"ק היה "מגיד" והלך למקומות שיכול להשפיע, מכל מקום העיקר היה בזה שהוא ישב בבית המדרש ובביתו ועסק בתורה ויראת שמים וחסידות וזה השפיע לאלפי אנשים ואז אף בימיו הקצרים של ל"ג שנים שחי השפיע לכל אלו.

המשך בעמוד ב'

פניני חיים

לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל. (ז. כ) יש לפרש את הכתוב בדרך רמז, דאיתא (סוטה דף ד. ד.) דכל המתגאה כאלו עובד ע"ז. והנה ענוה נקראת בשם מה, כמו שאמר משה "ונחנו מה", ואם נלקח ממלת מצוה את האותיות "מה", ישארו האותיות "צו", ואיתא (סנהדרין דף נ"ו) אין צו אלא לשון עבודה זרה. וזה שאמר הכתוב, לבלתי רום לבבו מאחיו, שלא יתגאה, ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל, שאם יתגאה יסור ממלת מצוה אות הימנית דהיינו מ' ואות השמאלית דהיינו ה' וישאר מלת צו שמשמעו עבודה זרה, כי כל המתגאה כעובד עבודה זרה

חתם סופר

שלא תסור ימין ושמאל וגו' (ז יא)

אמרו"ר זי"ע היה אומר, לפעמים היצה"ר, מסית את האדם להיות יותר ימין, מאשר ימין של הצדיק, דהיינו פרומר וקיצוני יותר, וזה כוונת הפסוק שלא תסור ימין ושמאל דייקא, גם לא יותר ימין מאשר ימין.

מרן רבינו שליט"א

תמים תהיה עם ד' אלקיך. (יח, יג)

אם אמנם רצונו ית' להטיב לבניו ישראל עם קרובו, אך בכדי לזכות לקבל שפע טובתו זקוק האדם לאמונה אמיתית בו ית', שיהיה בעזרו וימלא משאלותיו, והוא שנאמר: תמים תהיה עם ה' – כאשר אמונתך תהיה בשלימות ללא פקפוק, אזי תזכה לך שהקב"ה יהי עמך תמיד: עם ה' אלקיך ובודאי יתמלאו כל משאלותיך

קדושת לוי

תמים תהיה עם ה' אלוך וגו' (יח, יג)

עבודת השם מוכרח להיות כרוך ומחובר עם תמימות כמו שכתוב תמים תהיה דייקא אז את ה' אלקיך תירא.

טהרת הקודש

המשך המדור בעמ' ג

לזכר עולם יהיה צדיק

מאור עינינו גאון עוזינו השרף האלוכי
המנורה הטהורה ציס"ע מופת הדור
מרן הרה"ק אברהם חיים זיע"א

בעל "חוקי חיים"

בן מרן הרה"ק אהרן זיע"א

בעל שומר אמונים

לרגל יומא דהילולא ה' אלול

הונצח ע"י תלמידיו

מרן רבינו עט"ר שליט"א

מוריניו הרה"צ שליט"א

בני תלמידו כבנו

כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א בעל ויגד משה

ענתה בם והמה מביטים בפניהם כי הם נבזים בעיניהם, ולזה מרמז הכתוב כאן באומרו לא תכירו פנים כלומר על תסתכלו בפניהם ח"ו לדון אותם לכף חובה רק לדון אותם לכף זכות, ועמך כולם צדיקים (סנהדרין ז) ולעורר רחמים וחסדים על כל העולם אמן כ"ר.

ומוסיפין בקודש נביא דב"ק של הרה"ק בעל המאור ושמש זצ"ל אחרי שהביא את פרש"י ששופטים קאי על הדיינים שפוסקים את הדין ושוטרים נקראים אלו הרודין את העם וכו' שמכין וכופתים במקל ורצועה כתוב: שראוי לתת לב על זה, דהלוא תורתנו הק' היא ניצחית ומלמדת לאדם דעת ואם כן יקשה הלוא בזמן שהיו ישראל שרוין על אדמתם ועושין רצון קונם מתוך עושר ויקבל על עצמו להיות שוטר ולהכות איש ישראלי, וגם מה היה צורך לשוטרים אז בשומעם לקול מניהם וכתב שבא לרמז כי תורתנו מדעת זאת לנו מהות הדיין ופרנס המתמנה על הציבור כי ענינו ואות הרבה כאלו, שבאם הדיין הוא בלתי הגון במעשיו ואין כוונתו לשם שמים ולהקים דגלי התורה ומשפטי הדת על תילם, אז הדיין ופרנס כזה אין מוראו מוטלת על בעלי הדיינים, ואם הבעל דין הוא איש קשה לא ישמע לו, אכן באם הדור זוכה אשר פרנסיו ומנהיגיו המנהלים את עם בני ישראל המה צדיקי וחסידיו הדור האמיתיים, והם אוהבי השם ועבדיו, וכל היוצא מפייהם ואשר הם יגזרו הקב"ה מקיים על ידיהם לגדול צדקתם וקדושתם.

והנה השופטים כאילו הם עצמם גם השוטרים, כי יפול על כל עמם גודל פחדם וכמאמר הכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ויגורו מפניהם כמפני חרב מלעשות עוול וכל מוצא שפתייהם יחישו לקיימם, מפני אשר ידעו כי דיבורם עושה רושם זה שאמרו בפסוק שופטים ושוטרים תתן לך, שתתן לך שופטים שיהיו הם גם השוטרים שיראו מפניהם מחמת קדושתם כמו שהם יראים מפני השוטר אשר יש לאל ידו לרדותם ולהכותם ואז יתקיים מש"כ ושפטו את העם משפט צדק ע"כ.

הנה אנו נמצאים בחדש אלול חודש הרחמים והסליחות ומצינו בראשונים וגם באחרונים בספריהם שיועצים על החדש הזה מפני ראש השנה ויום כיפור והושענה רבה שהם הימים הנוראים ימי הדין והם מאיימין על האדם כי גדול יום ה' ומי יכילנו וגם הרבה ספרים כתבו רמזים על ההתעוררות שצריך בחדש אלול, וכמו שארז"ל כתב רמז מהכתוב ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, את אביה זה הקב"ה ואת אמה זו כנסת ישראל ומוטל על האדם שיבכה ויתחנן לפני ה' ירח ימים שהוא חודש אלול שהמה ימי הרחמים והרצון.

ובאמת שכבר נפשט בכל תפוצות ישראל לעורר לבבם בחדש הזה לתורה ולתעודה להתמיד בלימוד התורה ביותר ולהרבות בצדקה וחסד ומעשים טובים, ולדקדק במצות לעשותם כדן, ובעיקר צריכין להתעורר לתקן את הדברים שאדם דש בעקביו ויש מהם שהם בדברים שבין אדם לחבירו, ולכן צריכים אנו להתעורר בימים האלה לתקן את העבר בתשובה וחרטה ולעשות משמרת למשמרת על הבא, ואם ככה נעשה אז בוודאי שיקבל ה' את תפילתינו בימים הקדושים ונזכה לכתובה וחתימה טובה ולהכתב בספרן של צדיקים גמורים.

ובעיקר צריכין אנו לבקש על גאולתינו ופדות נפשינו שבמהרה ירחם ה' על עמו ונחלתו ויבנה במהרה את ציון וירושלים, וברחמים ובחסדים מגולים נזכה להגאל בגאולה השלימה ע"י משיח צדקינו, והוא יבנה את בית מקדשינו (וכמ"ש הרמב"ם) ושם נעבוד את ה' באהבה וביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות אמן ואמן.

וגם יש לרמז בפסוק שכתוב בלשון יחיד "תתן לך" וגם שכתוב "בכל שעריך" גם כן בלשון יחד, שקאי על האדם שיתן שופטים ושוטרים וכמ"ש רש"י הק' "שופטים" הכוונה לדיינים הפוסקים את הדין ושוטרים נקרא אלו הרודין במקל עד שיקבל עליו דין השופט ע"ש ולכן בכל השערים שבאדם יתן האדם לעצמו שופטים ושוטרים, פירוש שידון האדם את עצמו מה מותר להכניס לשערים שלו ומה אסור וכן הפה מה מותר לדבר ומה אסור, וכן האוזן מה מותר לעשות ומה אסור לעשות בהם, וגם שיתן שוטרים לעצמו להיות רודה את עצמו מלעשות דבר שאסור לעשות בהשערים שברא לו ה' בגופו, עד שיקבל עליו דין השופט דהיינו דינו של הקב"ה שהוא השופט כל הארץ, ואח"כ יהיה "ושפטו את העם משפט צדק" שיצא בעז"ה במשפט צדק. ולכן על כולנו יחד להתחזק לשמור על השערים הללו דהיינו להתחזק בשמירת עינים ובשמירת הלשון ובשמירת הברית ובשמירת כל השערים שיש לנו, ולכן בימים האלו של חודש אלול שמתקרבים ימי המשפט של ראש השנה ויום כיפור והושענה רבה ואם נעשה זאת להתחזק בכל אלו השערים אז נזכה שגם בשמים ישפטו אותנו במשפט צדק ונצא בעזרת השם זכאים לשנה טובה ומתוקה עלינו ועל כל ישראל אמן.

והנה נביא עתה את דברי קודשו של ספה"ק תפארת שלמה מש"כ לפרש הפסוקים הק' שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו' ושפטו את העם משפט צדק וגו' שכתב שיש לרמז בזה ענין דרך הצדיקים המנהיגים הישרים, כי עיקר ענין הדיינים הוא כמו שאמרו (במסכת אבות פ"א מש"ו) הוי דן את כל האדם לכף זכות, כדי לעורר רחמים וחסדים על כל איש ואיש מבני ישראל, אף שהוא בשפל המדרגה, אף על פי כן מחויב לדון אותו לכף זכות, ובזה יש להבין הפסוק (מלכים א, ג, ט) שכתוב בתפלת שלמה המלך ע"ה שהתפלל "ונתת לעבדיך לב שומע לדעת לשפוט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפוט את עמך הכבד הזה" ולכאורה הוא תמוה מהו הרבנות בדבר המשפט בין איש לרעהו, אשר בימי שלמה שאין אז הכסף נחשב למאומה כי הכסף היה כאבנים בחוצות לרוב, אך האמת שזה היה כוונת שלמה שהיה מתפלל על דבר זה להיות לו לב שומע כזה לשפוט ולדון כל אדם לכף זכות.

וידוע כי דרך הצדיקים להיות נבזים ושפלים תמיד בעיניהם ומביטים על כל אורחיהם, ומאן דאיהו בר איהו זעיר (זוה"ק פ' חיי) ולא ינוחו ולא ישקוטו כאילו עומד עליהם שופט ושוטר, זה שאמרו (ברכות סא) צדיקים יצר טוב שופטן, אך כל זה הוא רק על עצמם אבל את חבריהם הם דנין לכף זכות, והמה גדולים בעיניהם אף שיודעים שאינם מגיעים לקרסוליהם, ואף לפי דרכם שהמה שפלים בעיניהם ושונאים את עצמם, מכל מקום מאי דסני לך, לחברין לא תעביד (שבת לא) וכולם כאחד חשובים ואוהבים בליביהם להשפיע להם טובות וחסדים, וכמו שאמרו בר' חנינא בן דוסא (תענית כד) שכל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין, פירוש שהיה נבזה בעיניו ושפל בעיניו כי גם קב חרובין די לו וגם זה איננו שווה לפי מעשיו והכל הוא בעיניו מתנת חינום, אבל על כל העולם היה משפיע להם כל טוב, ולזה כל העולם היה ניזון בשביל חנינא בני.

זה הרמז בפרשה זו שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, כדרך הצדיקים שהם נבזים בעיניהם וכאילו שוטר ושופט היה עומד עליהם ושופט את עצמו לחובה תמיד באומרם כי אין בידם שום מעש להצדק, אך כל העם הם דנין לכף זכות וכמו שאמר ושפטו את העם משפט צדק, כי המה בעיניהם כצדיקים גמרים אף כשאינם מגיעים לערכם, זה שאמר להלן לא תכירו פנים במשפט, שיש כמה אנשים שאומרים על זולתם כי הכרת פניהם

אמרות טהורות מכ"ק מרן רבינו שליט"א

לרגל יומא דהילולא של רביה"ק בעל חוקי חיים זי"ע

הנה אנו עומדים כעת רעווא דרעוין שבת קודם יומא דהילולא השביעי של רבן ומאורן של קהילתינו הק' רבינו הגה"ק בעל החוקי חיים זי"ע רבו המובהק של אבי רבינו זי"ע.

שזה גם שנה ראשונה, בה אנו מציינים את יומא דהילולא רבא, אחר הסתלקותו לשמי רום של תלמידו הגדול אבינו רועינו זצ"ל, ע"כ נדבר קצת מהקשר בל ינתק, של התלמיד עם רבו, שהיה כבן לאב.

אבי רבינו זי"ע שנולד בעיר קראלי שברומניה וגדל בתור ילד, על שיחות ואמרי קודש של רבינו אהרן קדוש ד' זי"ע, ששמע מאביו המרא דאתרא, והשתוקק מילדותו להידיבק באילנא דחיי, ולימים דלה והשקה מתורתו לרבים.

מיד כשעלו לירושלים עיה"ק, שלח זקינו זי"ע את בנו בן ה - 12 ללמוד בצילו של רבינו זי"ע, ולהתאבק בעפר רגליו, ומאותו יום דבקה נפשו בנפשו ולא זזה ידו מתחת ידו.

כידוע רבינו בעל ההילולא זי"ע, חיבב והעריך מאוד את אבינו רועינו זי"ע, וכמים הפנים לפנים. ואף התבטא לא פעם על אבי הרבי זי"ע "זה חלקי מכל עמלי."

כשאמור"ר זי"ע הגיע לגיל 13 ערך לו רבינו בעל ההילולא, את שמחת הבר מצוה בבית מדרשו כבנו ממש.

באותה עת נפתחה ישיבת נדבורנה בבני ברק, ואמו הרבנית ע"ה שהיתה נצר לחסידי הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנה זי"ע חפצה לשלוח את אבי לישיבתו בב"ב. כשמע זאת רבינו זי"ע שלח משלחת מזקני וחשובי אנ"ש לשכנע את ההורים, להשאירו אצלו בישיבה, אחר שאמר, שעל כזה בחור הוא לא יכול לוותר בשום אופן.

כן כשגדלו בניו, בחר רבינו זי"ע, מכל תלמידיו את אבי הרבי ז"ל, שילמד חברותא עם בניו, באמרו שברצונו שיתעלו בתורה עם חברותא ירא שמים מרבים ויהווה להם דוגמה אישית, וכהכרת הטוב שלח לאבי שריים בטיש במנה כפולה.

שמעתי מהרה"ח משה ברמינקא שפעם רבינו לקח עימו את אמור"ר זי"ע לנופש במירון, כאות הערכה והיה עימו כשבועיים, בהם הקנה לו רבות, ואבי סיפר שלא רק שרבינו לא נתן שימשו, אלא שרבינו העיר אותו והכין קפה וכו'.

כן שמעתי מהרה"ח מרדכי פיליפ הי"ו שפעם כשהיה בבחרותו בסוכות אצל רבינו זי"ע בסוכה ע"י ביתו בקריה בירושלים, שמעו קול מרחוק, עצר רבינו זי"ע רגע מעבודת הקודש והקשיב לקול, שהגיע מביהמ"ד ואמר כשהוא כולו אושר "יצחק משה לערינט" ופניו מוארים באור יקרות.

אחר נישואיו עבר אמור"ר זי"ע להתגורר ליד חמיו בבני ברק, כשהוא שומר על הלבוש החסידי האוטנטי, אולם בבני ברק באותם ימים הלכו כולם עם מכנסיים ארוכות, והחניקים לבשו גרביים שחורות בשבת, זאת בכדי שלא לבלוט, ובאו להתלונן בפני הרבי זי"ע, שהאברך החדש עושה להם בושות, כשהוא היחיד שלובש גרביים לבנות וכו' בגאון.

וכשמע זאת רבינו זי"ע הורה מיד לכולם, ללבוש גם הם גרביים לבנות ושאר לבושי קודש הנהוגים.

שמעתי מהרה"ח אהרן הערש רוט הי"ו כשהקים את מאפית המצות בבני ברק, הורה לו רבינו זי"ע, למנות את הרב מחזק לרב המאפיה, וכן היה כשהקים את הכולל בבני ברק, הורה לו שיפנה לאאמור"ר ז"ל, שיאות להתמנות לראש הכולל.

כן היה אבי ז"ל איש סודו של רבינו זי"ע, ושוחח עימו ענינים רבים וכן ליבן עימו נושאים שונים, שלא דיבר אף עם בניו.

יה"ר שמכה לילך בדרכי אבותינו ורבותינו, זיע"א.

רעווא דרעוין שבת ראה שעעל"ט

פניני חיים

צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ.
(ט"ז. כ')

נראה לפרש כפל הלשון, דאיתא (פסחים דף ח') האומר הריני נותן סלע זו לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור. והקשו התוס' והא אמרו באבות אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס. ויש ליישב דדוקא עיקר המצוה צריכים לקיים שלא ע"מ לקבל פרס, אבל אם כבר קיים את המצוה פעם אחת כדינה והוא מוסיף עוד סלע לצדקה יותר על חיובו ואומר שיחיה בני, זה שרי. זה שאמר הפסוק, צדק, אם כבר נתת פעם אחת צדקה, צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ, **אז רשאי אתה לעשות עוד צדקה על מנת שתחיה, כיון שכבר יצאת ידי חובתך.**

נחל קדומים

צדק צדק תרדוף (טז, כ).

שבאם אתה רוצה להיות צדיק אז צדק תרדוף דהיינו שתרדוף ותבריא את הצדק ממך שלא תהיה צדיק בעיניך רק להיות שפל בעיניך למען תחיה וגו' כנ"ל.

מאור ושמש

למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך. לא תטע לך אשרה וגו'. (ט"ז. כ')

כדאי הוא מנוי הדייני הכשרים להחיות את ישראל ולהושיבן על אדמתן. [רש"י, ספרי ט"ז ד']

קשה הא מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין דף ל"ט:), ומה נשתנה מנוי הדייני שיקבלו שכר על כך בעלמא ונראה דהנה כתבו המפרשים דלכן ליכא שכר בהאי עלמא אף שכתוב בתורה לא תלין פעולת שכיר, משום שהדין הוא דכששוכרין פועלים ע"י שליח אין הבעה"ב עובר בכל תלין, ובכן הלא התורה ניתנה ע"י שליח זה משה, אך לפי זה אנכי ולא יהיה לך שמפי הגבורה שמענו שכן ניתן בעולם הזה, ולכן אמרו חז"ל שישראל אוכלין בעולם הזה בשביל האמונה, דהיינו מצוות אנכי ולא יהיה לך. זה שאמר הכתוב, למען תחיה וכפירוש רש"י שמקבלים שכר על כך בהאי עלמא, וכדי שלא תקשה והא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, לזה אמר לא תטע לך אשרה כל עץ, ואמרו (סנהדרין ז'): מכאן שכל המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשרה, ומכלל לאו אתה שומע הן שהמעמיד דיין כשר והגון כאילו מבטל ע"ז ומקיים לא יהיה לך, **לכן שפיר שכרו הרבה מאד בעוה"ז.**

חות יאיר

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד. (י"ז. ו')

נראה לפרש בדרך דרוש, דאיתא במדרש (ירושלמי מכות ב.) שאלו לחכמה חוטא מה דינו אמרה חטאים תרדוף רעה, שאלו לנבואה, ואמרה נפש החוטאת היא תמות, שאלו לתורה אמרה יביא קרבן, שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר. זה שאמר הכתוב, על פי שנים עדים, דהיינו לפי דעת החכמה והנבואה, יומת המת, חייב החוטא מיתה, והיינו אף בזמן שבית המקדש קיים כי לדידהו לא מהני קרבן, או על פי שלשה עדים,

דכשאין ביהמ"ק אז גם לפי עד שלישי דהיינו לפי התורה הקדושה ימות המת דהא אי אפשר לו להביא קרבן, אבל לא ימות על פי עד אחד, דלפי אחד הוא אלוקינה ה' אחד לא ימות החוטא אלא יעשה תשובה ויתכפר לו.

לחמי תודה

עובדות חיים

חכם, ענה הרבי מראפשיץ בלישנא דחכמתא, בשביל להיות בתמימות האמורה צריך חכמה מופלגת.

נביא אקים להם מקרב אחיהם וגו' (יח, יח).

בשנת תקפ"ו, כשחזר משולחו של הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל הנקרא "שרף" ממסעו. סיפור לצדיק, שחסידי פלוני התנצל שלא יכול היה לבוא בשנה זו לסטרעליסק לחג השבועות, כדרכו. והוא יבוא אי"ה לראש השנה. השיבו הצדיק: שוטה שכמותו, אם יבוא לראש השנה, מי יענה לו? ~ בשבת פרשת שופטים קרא הצדיק פרשת השבוע בתורה, כדרכו בקודש, כשמימינו עומד תלמידו הרה"ק ר' יהודה צבי מסטרעטין ומשמאלו בנו הרה"ק ר' שלמה. כשהגיע הצדיק לפסוק "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך, ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו", קרא: "מקרב אחיהם ממך" (במקום "כמוך"). הזכירו הרב מסטרעטין שכתוב "כמוך", והתחיל עוד פעם לקרוא הפסוק מתחילתו, ושוב קרא "ממך". הזכירו עו"פ שכתוב "כמוך", ושוב נשנה הדבר, וכך היה שלש פעמים. עד שבפעם השלישית לקח את החומש והניח על הספר והראה ל"השרף" הפסוק. אז התחיל לקרוא עוד פעם וקרא: "נביא אקים וגו' כמוך כמוך כמוך", שלש פעמים, ושם את ידיו על ראש הרב מסטרעטין ואמר בקול גדול ובהתלהבות עצומה: "כמוך" וגמר הקריאה. וידעו הכל כי סמכו להיות ממלא מקומו. ~ ביום כ"ג אלול נסתלק ה"שרף". ובנו הרה"ק ר' שלמה אמר: איני יודע איך אפשר לחיות אחרי אבא שכזה. ואחרי ארבע חדשים נסתלק אף הוא. והצדיק מסטרעטין מילא את מקומו של ה"שרף".

הוא ינוס אל אחת מן הערים האלה וחי (יט, ה).

תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר ו"חי" דתהוי ליה חיותא (מסכת מכות י'). הרה"ק ר' בונם מפשיסחא זצ"ל, אמר פעם לתלמידו הרה"ק ר' מנחם מנדל מקאצק זצ"ל: אם בעולם העליון יצוו עלי לילך לגיהנום, מה אעשה? שתק רבי מנחם-מנדל ולא השיב מאומה. שהה רבי בונם רגעים אחדים ואמר: אצווה אז שיביאו אלי גם את הרבי מלובלין, ואת היהודי הקדוש, כדן הגמרא: "תלמיד שגלה מגלין רבו עמו". אמר לו הרה"ק מקאצק: אין בזה נפקא-מינה, אבל לי יביא הדבר תועלת..

כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום (כ, י)

הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זצ"ל נתקבל כאבד"ק עיר דזיקוב בפרשת שופטים, ובדרשתו הראשונה פתח ואמר: כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום, אני קרבתי אל העיר הזאת להלחם עליה מלחמתה של תורה, והריני קורא אליה לשלום, היינו ללכת בדרכי התורה הק' אשר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, והיה אם שלום תענך ופתחה לך, והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדו, כולם ישמעו לקול הרב והמורה דרך ואין פרץ - ואין צווחה, ואם לא תשלים עמי, כי אז ראו מה כתיב בתריה.

שופטים ושוטרים תתן לך וגו', אשר ה' אלקיך נותן לך.

בהיות כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע במאריגנבאד בחדשי הקיץ, היה פעם בש"ק פ' שופטים בעת עריכת שולחנו הטהור אשר לפני ה', ואשר בה הסבו הרבה רבנים שהיו אורחים בעיר המרפא, פנה אליהם הרה"ק מטשורטקוב זי"ע ושאלם: האם אתם נוהגים לומר דרשה בשבת תשובה? והם השיבו בחיוב, ומה אתם אומרים בדרשותיכם? שאלם שוב, התשובה היתה שדרשותיהם במשך כל השנה שעברה. בנויים בעיקר על דברי תוכחה ומוסר על רוע מעלליהם אמר להם הרה"ק מטשורטקוב זי"ע: לדעתי אינו כדאי

להוכיח ולייסר אותם בשבט מוסר בימי דין, כי צריכים להימנע ככל האפשר מלעורר קטרוג על בני" בימים אלו, הבורא, ומתוך אהבתו ית' יזכו לתשובה. ולעומת זה טוב וכדאי לומר דברי כיבושין ועידוד לאהבת והמשך לומר: מספרים, שהרה"ק רבי יחזקאל משינאווע זי"ע חזר פעם מטשורטקוב, וביקשו מקורביו לשמוע ממנו מה שראה ושמע בהיותו שמה, ואמר להם הרה"ק רבי יחזקאל זי"ע: באמת, קשה מאוד לתאר רוחניות בפה ובמלים, אולם אני מוכן לספר עובדא אחת, ולא על עצמו יצא ללמוד, אלא ללמד על הכלל כולו, בשבת כאשר ישב הרבי מטשורטקוב בשלחנו הטהור בדביקות עצומה, בתוך כך התלהב מאוד ודפק על השולחן בקופסת הטאבק אשר בידו, והרימה כלפי מעלה בזעקה: "הייליגער טאטע! הייליגע רחמים פון דער וועלט", ובחנתי אז - אמר הרה"ק משינאווע זי"ע - את כל הנוכחים, והנני יכול להעיד שלא נשאר שם אף אחד בלי הרהור תשובה. וסיים הרה"ק מטשורטקוב זי"ע: בדרך זו אפשר לפרש את הפסוק שופטים ושוטרים תתן לך בכך שעריך אשר ה' לך את ה' אלקיך בקרבך. אלקיך נותן לך, היינו שתמנה רבנים צדיקים שבכוחם לתת

(דורש טוב)

כי יפלא ממך דבר וגו' דברי ריבת בשעריך (יז, ח).

חסידים מעיר אחת באו פעם אחת לפני הרה"ק ר' אברהם מסוכטשוב בעל ה"אבני נזר" זצ"ל. בתלונה על הרב דמתא שלהם, שהכשיר באיזו שאלה של בשר וחלב, שלפי הסכמת האחרונים יש להחמיר בה, ולכן הם יראים לסמוך עליו עוד בהוראות של איסור והיתר, ורוצים לקבל מורה-הוראה חדש בקהילתם. השיב להם הצדיק: הרי אפילו לדבריכם הכשיר הרב שלכם איסור דרבנן בלבד, ואתם רוצים לעבור על איסור מדאורייתא? כי מחלוקת היא איסור דאורייתא לדברי הכל, ועל-ידי המחלוקת נכשלים בהרבה איסורי תורה. - והוסיף - וזהו שאמר הכתוב: "כי יפלא ממך דבר, בין דם לדם בין דין לדין", הרי זה מפני שיש "דברי ריבות בשעריך".

תמים תהיה עם ה' אלוקיך (יח, ג)

כידוע שהרה"ק ר' נפתלי צבי מרופשיץ זצ"ל היה חכם ופיקח חכימא דיהודאי, ואף על קברו נחרת יחיד בדורו בחכמת אלוקות, ומסופר שפעם שאלו רבו הרה"ק החוזה מלובלין זצ"ל, הרי בתורה כתוב תמים תהיה עם ה' אלוקיך ומנין לך להיום

לז"נ
מרון הראשון לציון
הגה"צ ר' עובדיה יוסף זצ"ל
בן גורגיה ז"ל
נלב"ע ד חשון תשע"ד

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור זי"ע
מקראלי
נלב"ע ביום ד טבת תשע"ט

לז"נ
הרה"צ יצחק זי"ע
בהרה"צ יעקב זי"ע
מהוסיאטין
נלב"ע ט אלול תשכ"ב

